

ALTIN YAPRAK

Ortaokul	ALTIN YAPRAK
Ülkü Yolcuları	F. Yekta ÇUBUKCUOĞLU
Ekonomi	**
Bafra tarihi araştırmaları	Mahmut ÜSTÜNER
Bafra Kereste Fabrikası ve istihsal Kudreti ...	
Böyle Yaraşır (řiir)	Ş. ÇAKIRSOY
Kolay Köyü (Bafra köyleri)	**
Köylere Akın (řiir)	Sait KUBİLÂY
Koşmalar (Seçme halk řiirlerinden)	
Melek	F. Yekta ÇUBUKCUOĞLU
Bir Gösterit	
Haberler	

BAFRA HALKEVİ DERGİSİ

ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

SAYI: 11 NİSAN 1936 YIL:

5037422
1936, 11-16

TÜRK TARİHİ

ALTIN YAPRAK

Bafra Halkevi tarafından onbeş günde bir çıkarılır Kültür dergisidir .

ORTA OKUL

Bafra'nın en büyük ihtiyacı olan bu kurumun halk içinde ne derin bir iştiyakla beklendiğini bir şiracı dilinden duymak göz yaşırtıcı bir kıvançdır . Hayatını en çetin şartlar içinde kazanan bir şiracı yılda elli lira kazanmak değil , belki sayısız ihtiyaçlarını en son kerteğe indirerek güçlkle geçinebiliyor . Buna rağmen Orta Okul kurağı yapılırken elli lira vereceğini - Hem kendine güvenerek - ortaya atıyor .

Bizim Kültür ölkümüz halkın iliklerine kadar işlemiştir .

Yine bir köy çocuğu kültürün sınına ermiş bir devriş gibi kendinden geçerek belki bir yıllık kazancı sayılan [200] lirayı sevinerek vereceğini söylüyor . Eğer bu yiğidin iç duygularını sezebilseydik kuşku yokki daha fazla niçin vermediğinden ötürü içden tutuşmuş olduğunu görecektik .

Kültür yolumuzu işte bu içden tutuşan gönüllerin ışığı ile aydınlatarak görebileceğiz .

Ortaokul kurağının yeniden onarılması için Halkevinde yapılan genel toplan-

tıda öz veriliğın bütün gösterişlerine verilecek karşılık şudur :

Bafra Halkı Ortaokul için ne gerekse vermeğe hazırdır .

**

Bu yurt halkı bu gün değil , daha çok yıllar önce yalnız kendi varlığına güvenerek Ortaokul için çemrenmiş birde kurum yaratmıştır . Yapısı , Öğretmenlerinin aylığı , her çeşit gereç ve araçları kendisinden olmak üzere yıllarca Orta okul yaşatmıştır .

**

Yine bu Yurt Ortaokul yapısı kurmak için ne gerekse yapmayı düşünmüş ne yazıkki karşılık görememiştir .

Şunu söylemek istiyoruz : Kültür bakanlığının Bafra da bir Ortaokul kurmak isteği çevremizde o kadar geniş bir sevinç doğurmuşturki , bu sevinç ve inanç kuraklığı , grizi , bütün acıları her gönülden silmiş ve iç duygularını en temiz kerteğe yükseltmiştir .

İki gün içinde [4] binden artık para vermeği sözleşirmek bu duyusun yüksek bir belgesidir . Biz şuna inanıyoruzki

(sonu 2. nci yüzde)

F. Yekta ÇUBUKCUOĞLU

Evimizin ülküsünü çevresine yaltırıklar saçarak yayması için eve bağlı kolların ve bu kollarda ödev alan gençlerin inanlarına güvendik. Ve bu inan bizi ülkemize, en ileri hedefimize en kısa yönden iletecek kuvvetlerin başındadır. Bafrada Halkevi açıldığından beri hep aynı duygu, aynı inanla inkılâbın bu yüksek eserini tamamlamak istedik. Yine aynı istekle aynı ülkü üzerindemiz.

Memleket için her gün yeni bir verim kaynağı olan Halkevinden daha çok verimler elde etmek için bu ülkeye bağlı yolcularını bir araya toplaması, elbirliği ile çalışmalarına ön vermesi gerekliliğini bir dakika için gözden uzak tutamıyoruz.

Bu gün sekiz koldan başarılarla girişen ve bu ileri atılıştta çok büyük bir gaye önünde olduğunu unutmayan inanların sahiplerine ne kadar çok ihtiyacımız var.

(Baş yazının sonu)

Bafrada Ortaokulun yaratacağı varlık, bu yeşil yurdun tükenmez verimini genel tarım bakımından umduğumuzdan daha üstün bir hale koyacaktır. İşte o zaman yeşil Bafra bir kat daha yükselecek, ileri duyulu Bafra'lılar dünün çok acı andaç-

Bu kolların her gün biraz daha artmış ve ülküsüne inanmış elemanlarla karşımıza çıkması bizi ve benliğimizi yaratanları ne kadar kıvanç içinde bırakacağını tekrarlamak fazla değil yerindedir.

Halkevi kollarında yazılı üyelerin en büyük yurt işi, inkılâp işi ve nihayet ulus davası yolcuları olduklarını unutmalarını ve bu eve o inanla sarılmalarını en mukaddes ödevdir. Adını Halkevinin herhangi bir koluna yazdırarak bir daha bu sosyeteğe uğramaması hiç bir gaye temin etmez. Bu durum önünde halkevinin ödevini yapması şöyle dursun en ufak bir fayda bile temin edemez.

Bu yolda hareket edenlerin sayısı bir kaç bulursa o zaman Halkevi ülkünden daha uzak kalır ve bu inkılâp yuvasına karşı en bariz ilgisizlik manası çıkar.

Bu ülkü yolunda koşan, her türlü

(Arkası 7. nci yüzde)

larına bir daha rastlamıyacaktır.

Biz Bafranın özlediğimiz yüksek durumunu, ancak Ortaokulun pençeresinden göreceğimize inanıyoruz. Bunun için Ortaokul Bafranın başına konmuş bir Devlet Kuşudur diyoruz.

Altınyaprak

Hiç bir zaman kuşkulanmadan diyebilirizki Kemalist Türkiyenin Ekonomi ve finansal durumu evrenin endüstürü durumunda önemle göze çarpmaktadır. Türk parası, Türk malı ve Türk endüstürüsü yakın ülkelerin aynı durumları ile karşılaştırılınca her Türkün kıvançla göğsünü kabartacak bir sonuç verir.

Şarkın en ufak köyünden tutunda batının en ileri noktasına kadar inceleyin göreceksinizki yeni Türk endüstürüsü yeni ve varlıklı hızını almıştır.

Hükûmetin (Beş senelik) programı Türk endüstürüsünü lâyık olduğu değere kadar yükseltecek ve pek az bir zaman içinde finansal ve ekonomi durum ölmez mevkiini kazanacaktır.

Her yıl yurdun değişik yönlerinde kurulan Fabrikalar iç ihtiyacımızı günden güne yerine getirmekle bize yarın için Türk finansal varlığının sağlığı ve sağlamlığı hakkında her türlü teminatı veriyor.

Düneye, yakın bir geçmişe kadar -Cumurluk devriminden önce- Türk ülkesinin varlık damarları emilmiş ve sağmal yaratıklar gibi istismar edilmek istenmişti. O kadarki iğneden ipliğe kadar dışardan aldığımız mallar artık bize yabancı bile gelmez olmuştur.

Bunların bizim Ekonomi varlığımız için nelere mal olduklarını bütün acılığı ile bize anlatan Cumurluğun her şeyde olduğu gibi bunda da yaratıcı inkılâbı olmuştur.

Programsız ve sosyete halinde olmayan şahsiğ çalışmalar da ayrıca halkı istismar etmekten başka ne iş yapabilmişlerdi.

Bu günkü Türk endüstürü programı ve buna dayanan her çeşit finansal çalışmalar bizi ancak zengin ve varlıklı uluslar derecesine az zamanda çıkaracaktır.

Bunun çok iyi bir örneğini kendi kasabamız olan Bafrada tütün ekim ve alımının köylüye ne kazandırdığını bu günle karşılaştırarak incelersek görürüzki Pafla köylüsü bu gün dünden daha iyi bir durumdadır. Bafra köylüsünün maliğ vaziyeti günden güne düzelmektedir. Köylü borcunu verememekten ötürü çektiği sıkıntılardan günden güne uzaklaşmaktadır. Türk köylüsünün yüzü güldükçe, rahat yaşamaya başladığını gördükçe Cumurluğun bu ölmeyen eserine bir kat daha candan bağlılık gösteriyoruz.

***

BAFRA TARİHİ

Araştırmaları

Halkevi D . T . E . incelemelerinden

Mahmut ÜSTÜNER

3

Selçukların çağı : Selçuk hükümdarlarından Sultan Mesut Selçuki (540) tarihlerinde bu Pont bölgesini salgın yaparak elde etmiştir.

(618) tarihlerinde ise Sultan Alâettin keykubatın hüküm sürdüğü çağlarda da bu bölge temamiyle kaplanmış ve alınmıştır.

Bir çağlarda bu bölgeyi Danişmendiler ele geçirmişlerdir. (Melik Danişment Ahmet gazi) oymaklarıyla beraber bu bölgeden geçerek Azerbaycan taraflarına yani doğu pont bölgesini salgınla elde etmek üzere gitmişti. Sonradan Rum ve Gürcülerle yapılan muharebelerde kazanmış ve Sultan Selçuk Alparslan'a düşman elinin yollarını göstermiş ve önderlik etmiş idi. Alparslan Ahmet gazinin anlayışına ve akıl ve yiğitliğine şaşırmıştı ve hemde Ahmet gazi Türkmen oğullarının öğretmeni olmasından dolayı Danişment adını almıştı.

Alparslan Danişmente öndül olmak üzere (Sivas, Tokat, Niksar) illerini vermiş ve Danişmend'in yönetimi altındaki bütün ölkelerden vergileri bağışlamıştı. Danişmendilerde bir hayli çağlar bu suretle beylik sürmüşlerdir.

(Amasya müverrihine göre) Danişmendiler Ahmet gazinin Anadolu'da otuz sene yaptığı uğraşmalar sonunda ölkeleri ni doğudan Kafkasya, Batıdan Bitinya, Kuzeyden Karadeniz, Güneyden Malatyanın sonuna

kadar genişletmişlerdi.

(Kastamoni müverrihine göre) Danişmendilerle Haçlılar arasında vukubulan harplerde Haçlılar yenilerek bozguna uğramışlardır. Haçlıların Anadolu'nun ortasına kadar sokulmaları Danişmendileri korkutmuştu, hemen Selçuk hükümdarı Alparslanla ve Halep emiri Rıdvanla birleşerek çok büyük bir kuvvet toplanarak Amasya ile Sivas arasında vuku bulan muharebe sonunda Haçlılar darıma dağın olmuşlar ve yenilerek bozulmuşlardı bu harpten pek az kimse kurtulabilmiş rumlar Sinoba ve kumandan Reymon ise Bafra bölgesine can atabilmişlerdi. O çağlarda Sinop ve bu bölge Bizans İmparatorunun izni ile oturmakta olan komenlerin elinde idi.

Melik Ahmet gazinin oğlu (Gümüştekin) babasının ölümünden sonra bu bölgede uzun çağlar harp etmiş ve buralarda yerleşmiş olan rumları buralardan kaldırmış ve temizlemişti. Danişmendilerde bir hayli çağlar hüküm sürmüşlerdir. Danişmendilerden sonra bu bölge Kılınçarslan hükümüne geçmiş bulunuyor.

Danişmendilerle bir çok harplerden sonra onları ortadan kaldıran ve Anadolu Türklerini kendi hakimiyeti altında toplamağa muvaffak olan Kılınçarslan çağlarında imparator Manoel Komnenin meşgul bulunduğu bir sırada yağlı arslan pont

4

Vilâyetinde akın yaparak (Ene, Pavras) şehirlerini aldı. Türkler bu aldıkları şehirleri sonradan barış sonunda geri verdiler. (Tarihi umumi - Hüseyin Cahit) buradaki (Pavras - Bafiros) Bafradır. Ene ise Ünye'nin olması gerektir.

Anadolu ülkesinin Moğul hükümdarı Hülâkü hanın hükmü altına geçtiğine dair kaydi tarihlerde görülmektedir. Hülâkü hanın torunu ve Anadolu bakanı şehzade (cemudar bini Yeşmut bini Hülâkü han) Anadolu'da akınla elde ettiği bölgelerin bir kısmında merkez ittihaz ettiği (Amasya) şehrini beylerinden emir İpişkayın yönetmesine bıraktığı ve mumaileyh Emir İpişkayın Amasyada gömülü olması ve yaptırdıkları asar ve kabrinin üzerindeki yazılarla da bu ulusun bu bölgede bir hayli çağ hüküm sürdüğü gerçek olarak anlaşılmaktadır.

(Tarihi ali Selçuk) un yazmış olduğu bir kayde görede; Sivas beyi Karhan zemendü kalesine sürülmüş idi. burada söylenen zemendü kalesi Amasya yakınında olduğuna göre bu bölgelerin Moğul

Bir Düzeltme :

Geçen sayımızın sonunda (Anadolu ülkesi bir çağlar büyük Moğul hükümdarı Hülâkü hanın hükmü altına geçmiştir.) ibaresi yanlış olarak yazılmıştır. (Anadolu ülkesi büyük Selçuk hükümdarlarının hükmü altına geçmiştir.) şeklinde yazılması gerekti. Düzeltiriz.

hükümdarlarının elinde bulunması ve buralarda hüküm sürdükleri anlaşılırsa da Bafrayı ve sahil bölgeyi tamamen elde ettiklerine dair bir kayıt görülmemektedir.

Zemendü kalesinin Amasya yakınında olduğuna dair ikinci bir kaydi tarihide sudur: Tarihi düvelülislâmda söylendiği üzere (94 senei hicriyesinde Mesleme bini Abdulmelik rum toprağında gaza eyledi. Semendu ve harşene ve civarını zapteyledi) denmiştir.

Şu kaydi tarihiye göre bu bölgenin Mesleme orduları tarafından salgın yapılarak alındığı anlaşılıyor. Semendu denilen mevki Amasya yöresinde tanınmış olan (Zemendu) kalesi olduğu ve Harşene ise şimdiki Amasya şehrinin olduğu yapılan incelemeler sonunda anlaşılmıştır.

Bu bölgenin salgın altında bulunmasına göre Bafra'nın da bu salgın içinde bulunduğu duraksayacağız? Çünkü: Bafra'nın Arap akınlarında elde edildiğine dair hiç bir kayıt ve izler görülmemektedir.

(Bitmedi)

5

Bafra Kereste Fabrikası

ve İstihsal Kudreti

Bafrada 1930 senesinde kurulan ve çalışmaya başlayan Kereste Fabrikasını hepimiz biliyoruz. Bu Fabrika eski sahibi Eskişehir Sayı 1 Bay Emin tarafından Kös ormanlarını işletmek için kurulmuş gerek Kös ormanı ve gerekse civardaki ormanlardan ileride istifade maksadıyla senede elli bin metro mik'ap tomruk işliyebilecek kudrette yapılmıştı. Bu gün Kunduz ormanları Türk Limitet şirketine ait olan bu fabrika her nevi inşaat ve ambalaj kerestesini hazırlayacak vus'at ve kudrettedir. 250 beygir kuvvetinde bir Lokomobil ile döndürülen fabrika altı tane tomruk katarı ve bir kalas katarı, iki büyük otomatik daire tezgâhı ve müteaddit küçük otomatik ve basit Tezgâhları ile donatılmıştır. Senede 30000 - 35000 metromik'ap Kereste hazırlamak kabiliyetindedir. Hali hazırda elinde olan ormanlardan getirebildiği tomruklarla senede ancak 8-9 ay muntazam çalışabilen fabrikanın işçilere ve muhite faydalı olabilmesi daimî çalışmasıyla kabil olacaktır. Bilhassa işçi bakımından çok ehemmiyetli bir nokta olan çalışma kesimleri amelenin bir çok zamanları boş kalmamasına ve hariçte de iş bulamamak

dolayısıyla sefalet düşmesine sebep olmaktadır. Müessesese, Kunduz ve Göktepe ormanlarında çalışan yüzlerce köylü amele senede en az 120 - 150 bin lira, İrmak boyunda döküm işlerinde çalışan amele senede en az 2500 ve Bafrada çalışan işçilere de lâakel 100,000 lira vermektedir.

Yüzlerce amele iş veren bu modern fabrikanın bütün yıl çalışması için muhtaç olduğu iptidaiğ maddesini yetiştirmek Bafra için ehemmiyetli bir meseledir. Daimî çalışma, Memur ve amelenin daimî iş bulmasını ve kazancının normal bir şekle girmesini temin eder. Halbuki böyle kesik çalışmalar hem müesseseseye ve hem de muhite zarar vermektedir.

Hükümetimizin sanayi devresinde ehemmiyetli bir Kereste Fabrikasının ihtiyaçlarını görerek hem muhite ve hem de memlekete faydalı bir müesseseseyi himaye edeceğini bildiğimizden daimî bir çalışma esası için hükümetin ve müessesenin lâzım gelen tetbirleri almasını canı gönülden diliyoruz.

Böyle Yaraşır

Ş. ÇAKIRSOY

Bir at

Açtı kanat

Bir ucundan Asyanın ;

Nalının ;

İnledi yer ve gök sesinden ;

Tın tın ,

Sazımıza tel yaptık yelesinden ;

Bu atın .

Bizi ,

Dilsizi :

O söyletti ;

O dinletti .

En irak göklerin de çıkacağız boyuna ,

Çünkü böyle yaraşır Türkün asil soyuna.

(2 . nci yüzün sonu)

feragata katlanan imanlı gençliğin, bilgisinden, alâkasından ve inkılâpçı ruhundan bekliyoruz. Evine sarılan onu yarıtan varlığını yücelten Türk gençliğini ülkümüzün en şerefli yolcusu biliyoruz. O her zaman şerefli insanlara yaraşan ödevini yapacak ve bu ülkü yuvasının en baş koruyucusu olacaktır.

Sekiz kolla çalışan Bafra Halkevi çevresindeki gençlikten bunu bekliyor ve günden güne gördüğü yeni yeni işler karşısında onu bağrına basarak bir kat daha sevgi besliyor. Onu ülküsünün en ileri yolcusu ve öncüsü biliyor.

Bu şerefli yolculardan yarın için daha çok ve ileri işler beklemek de hakkımızdır.

Kolay Köyü

(Geçen sayının sonu)

Ziraat bilgisi — arazilerinin az olması tarla dinlendirmelerini imkânsız yapmıştır. tohum islâhı için makineleri vardır.

Köyde bulunan hayvan sayısı : 20 at , 80 merkep , 125 manda , 330 sığır ve öküz , 185 koyun , 202 keçi , 43 katır . Bu hayvanlara fenni bir şekilde bakılmamaktadır . umumi hayvan vergisi 80125 kuruştur .

Köyde sermayeleri biner lirayı aşan üç dükkân mevcuttur köylü zaruri ihtiyaçlarını bu dükkânlardan temin etmektedir .

Sihhi durum — köyün yeri çok güzel olmakla beraber evlerin sık yapılması tam güneş almamasına ve havasızlığa yön vermektedir . köyde hastalık hiç eksik olmaz. haftanın değişik günlerinde kasabadan doktor getirirler , 25 Kilo metre uzağa otomobille hemde sık sık doktor taşınmak köylünün büyük dertlerinden birini teşkil eder . köyde sarı has'âlıklarda kendini göstermiştir . Bilhassa firengi köyü tehdit eden bir belâdır firengililerin miktarı tesbit edilmemiştir . Köyde bir kaç kişide verem arazi görülmüştür . firengililerin tedavisine başlanmış değildir ,

İçdikleri ve kullandıkları su (Kuyu suyu) dur köyde akar suda bulunduğu halde halk kuyu suyunu tercih etmektedir . buna sebep kuyu sularının temiz ve tatlı olmasıdır ,

Helâlar için lağım yapılmamıştır . yalnız Helâ kuyuları yapılmış ve üstü kapatılmıştır . Bir yıl içinde doğanların sayısı 50 ölenler 8 olarak bildirilmiştir .

Köyde Spor — köy delikanlıları pehlivanları pehlivanlığa merak sarmışlardır .

köyün pehlivanları meşhurdur . Güreşler a'aturka (yağlı ve yağsız) yapılmaktadır . sırtı yere gelen mağlup sayılır .

Temizlik — ferdi temizlik iyidir . köyün umumi temizliği noksandır .

Genel bilgiler — köyde çıkan ekin miktarı hiç bir zaman ihtiyacı karşılayamamıştır . yiyecek ihtiyaçlarını vezir köprüden temin ederler . Kızılmak yolu ile vezir köprüden bafraya yiyecek taşıyan kayıklar kolaydada durak yaptığından Vezirköprü ile da'ima a'akaları vardır .

Irmağın öte geçedeki yolun daha yakın ve düzgün olmasından ekseriya kasabaya bu yoldan gidip gelirler . İrmak geçit vermediği zamanlar karşıya Kayıkla geçilir , bu sebepten köyde bir kaçda kayık ve kayıkçı mevcuttur .

Köyde altı ay işleye bilen üç değirmen vardır . Bunların altı ay dönmesinin sebebini derelerin çayların sularının çekilmesi teşkil eder . Seneenin diğer aylarında ihtiyaçlarını İlyaslı ve İnözü değirmenlerinden temin ederler .

Köyün inkişafı için bir şey düşünülmüş ve yapılmış değildir . Biz şu noksanları görüyoruz :

1-Köye arazi lâzımdır . Bafrâ köyleri içinde nüfusuna nisbet arazisi en az olan bir köydür . Toprak ihtiyaçlarını civar köylerden icar mukabilinde temin ederler . Bu günkü verim miktarını bu suretle elde etmişlerdir . Köye yakın yerlerde emvali milliye ait arazi vardır . Kolay , Asar arasındaki boş arazi ve Kovanlık denen mevki bu köye verilebilir .

2-Köyde mer'a yapacak yer olmadığından hayvan yetiştiremezler . Yine ya-

KÖYLERE AKIN

Vehbi Cem AŞKUN a

Saygılarımla

Sait KUBİLÂY

Akın var arkadaşlar Akın ettik köylere
Kendimizi [devrimin yolunda vere vere
Biziz dünkü yokluktan bu varlığı yaratan

Köy bizim , Köylü biziz , Biz köylü Çocuğuyuz
Her birimiz bir Güneş , Her birimiz doğuyuz
Her birimiz bir tanız , her birimiz bir Vatan

Altıok altı yıldız her biri bir amaçtır
Bu ulusa Yurt gövde Atatürk ona baştır
Böyle gövde böyle baş ararım daha dünü

Deniz gibi engin ol , Durma seller gibi taş
Şehirler dardır sana , Köyler geniş arkadaş
Koş onun kırlarında haykır yeni türkünü

Köye bilgi iletmek Ülkümüz amacımız
Bu uğurda ağarsa başımızda saçımız
Bu zorlu başarımın gerçek olması yakın

Yayıldık deniz gibi taşarak yükselerek
Yüz yılı yıla koyduk biz dağları delerek
Varmak için köylere her yönden akın akın

kinindeki boş araziden köy mer'ası için yer ayırmak gerektir .

3-Köy okulunun beş sınıfa çıkarılması köyde bir ihtiyaç haline gelmiştir . İnkişafına büyük yardımı olacaktır .

4-Köyün bir Doktora olan ihtiyacını daima göz önünde tutmak icabeder .

5-Köyün varlığı ile mütenasip bir (Köy konağı) yapılmalıdır .

6-Bafrada bir kaç nahiye teşkilâtı yapılması mevzubahistir . Bu mümkün olduğu takdirde Kolaydan iyi nahiye merkezi bulunamaz .

* * *

Muhtelif devirlerde Kolaydan bilgili adamlar yetişmiştir . Bu gün dahi , memlekete çok hizmetler yapmış , bütün Bafranın saygı ve sevgisini toplamış şahsiyetler bulunuyor .

Meşhur (Neyzen Tevfik) in ailesi de Kolaylıdır . Büyük babası ve amcaları Kolayda yetişmişlerdir . Babası Bafrada doğmuştur . Şimdi Kolayda amca oğulları ve yakın akrabaları vardır .

Geçen sayımızda bahsettiğimiz Müftü Mehmet Abdi de zamanının ülemesinden imiş . Bunun gibi daha bir çokları sayılabilir .

Bütün bu yazımızdanda anlaşıldığı gibi Kolay diğer köylere nisbeten daha varlıklı , Kültür bakımından da daha yüksektir . Gelecek sayılarda devam edecek olan köy tetkiklerimizde daha az varlıklı daha bakımsız köyler seçeceğiz . Bu suretle yapacağımız her tetkik kendi ayanında bir çoklarını temsil etmiş olacaktır . Neticede tanıttığımız bir kaç köyle bütün Bafrâ köyleri hakkında bir fikir vermiş olacağız .

— Koşmalar —

Toplayan : A. Ş.

Gönül ne gezersin sarp kayalarda
Eniver aşağı yoldan gidelim
Benim gönlüm bir güzelle eğlenmez
Gel güzeli bol bir yere gidelim

Kolda götürürler her avcı kuşu
Meydana sürerler sefil baykuşu
Bilmez oldu hatır kıymet her kişi
Aşığı sayılan ele gidelim

“Karacaoğlan,, der yeyüp içmeden
Güzeller usanmaz konup geçmeden
Mihnet köprüsünden gelüp geçmeden
Düşelim denize sele gidelim

Karacaoğlan

Toplayan : Ahmet Şükrü

Kaktı göç eyledi avşar elleri
Ağır ağır giden eller bizimdir
Arap atlar yakın eyler ırağı
Yüce dağdan aşan yollar bizimdir

Belimizde kılıcımız kirmani
Taşı deler mızrağımın tırmanı
Hakkımızda devlet etmiş fermanı
Ferman padişahın dağlar bizimdir .

“Daldaloğlu,, yarın gavga kurulur
Öter tüfek davulbazlar vurulur
Nice koç yiğitler yere serilir
Ölen ölür kalan sağlar bizimdir .

Daldaloğlu « Kozanlı »

Halbuki kendisine burada bir evlât muamelesi yapılıyordu . Hem niçin yapılmasın? Burası asırların övdüğü müsafir sever bir Türkün evi değil miydi ? Lâkin ne olursa olsun şu dakikada Bülentin böyle düşünmesine imkân yoktu . Zavallı olduğunu bütün acılığı ile bir kerre daha hissetti . Bu sıkıntılı yerde renkten renge giriyor . ve ne diyeceğini bir türlü bilmiyordu ? Acı bir gülümseme ile büyük hanımın sözüne mukabele etti :

— Allah başışlasın . .

— Amin yavrum , Cümlelerin de beraber . .

Ev sahibi bu sözü çok yürekten söylüyordu . Yine içten gelen bir istekle :

— Kızım , diye başladı . Demin hastam var demiştin . Yüreğim sızladı . Sormak ayıp olmasın sen kimlerdensin? . .

Bülent bu soru karşısında ölüm teri dökmeğe başladı . Şu halile ev sahibi kendisinin bir muhacir olduğunu anlıyamamıştı . Şimdi nasıl söylemeli idi ? Söze nereden başlayacağını bir türlü kestiremiyordu . Çocukların aç olduğunu söylemek , koynundaki çıkına sarılı gelinlik küpeleri mukabilinde bir az yiyecek almak . .

İşte bu Akınoğlunun gelini için okadar güç , okadar öldürücü bir haldi ki burada bir kaç defa ölmeği şu vaziyete düşmeğe tercih ediyordu .

Cevap veremedi . Büyük hanımın , ayakta kahve fincanları ile bekleyen Zeynebin bakışları onu çok üzmişti . Buram buram ter döküyordu .

* *

— Abla , abla yanıyorum . . Bir yudum su . .

— Anne , anne su . .

Hastalar yarım saattanberi aynı sözleri tekrarlıyordu . Hastalığın verdiği harareti su diye diye

teskin etmek kabil olmuyordu . Zavallıların seslerine ses veren yoktu . Yattıkları evin basık tavanı ile , kirli duvarları bile bu sese lâkayt kalmıştı .

Hadi üstüne örtülen yorganın altından zayıf vücudunu zorla kaldıracıldı . Fersiz gözleri ile etrafını süzmek istedi . Göz kapaklarında bu kadar takati bile bulamadı . Yorgun , argın gözlerini kapadı . Bir müddet arkası duvara dayalı olduğu halde öylece kaldı .

— Anne su . . Su . .

Bu ses Hadinin fersiz gözlerini tekrar açtı . Yanı başında yatan Fevziyi siyah gözlerinin ışığından tanıyabildi . Yavrucak kurumuş dudaklarını ıslatmak için mütemadiyen yalıyor , birer daldan farksız kalan kolları ile etrafında bir şeyler arıyordu . Hadi bütün kuvvetini toplayarak ayağa kalkmak istedi . Fakat Hastalığın ve açlığın verdiği dermansızlık buna mani oldu . Derhal yıkılıverdi .

— Abla , abla diye imdat istedi . Lâkin ne gelen var ne giden . Ayak ucunda kımıldanmalar oldu . Nevzadın sesi Anne diye ağlama halinde işitildi . Biraz sonra bu sese Nevin de katıldı . Bu yavrucaklar da midelerinin verdiği iztiraba tahammül edemez oldular . Sızlına sızlına dermansız olarak Hadinin ayakları dibinde büzülüp kalmışlardı . Hadinin sesi ile tekrar uyandılar . Artık susmuyorlardı . Hem bunlara sus diyecek kimde takat kalmıştı . Ağlamalar yavaş yavaş bir inilti haline geldi .

(Bitmedi)

— Bir Gösterit —

Halkevi Gösterit Kolumuz, Kızılırmak Okulu himaye heyeti adına kimsesiz çocuklar için (Hedef) piyesini temsil etmiş ve İlçemizin seçkin aylalarına unutulmaz dakikalar yaşatmıştır.

Bu arkadaşların çok yüksek bir amaç uğruna ortaya koydukları başarılı gösterilerini seyrederken kimsesiz, gömleksiz, çorapsız çocuklar adına içten gelen bir duyuş ve sezişle gözlerimiz yaşardı. Küçük yavruları bütün yurtdaşlar düşünüyor ve gönülleri onlar için şefkatle dolup boşalıyor demektir.

Biz eğer buna inanmasaydık, eğer gönüllerimizi bu temiz heyecanla yıkamasaydık geri ve geriliği bu kadar Arslanca bir hızla tepeliyebilir miydik? Biz ah toplamak için değil kimsesiz bir yavruyu bizim çocuklarımız kadar hatta onlardan üstün güldürmek için ülkü; mihrabında baş eğenlerdeniz.

Biz şimdi gözlerimiz yaşararak bağrı-mıza basmağa çalıştıkca yavruların yarın yurt içinde tek bir yarasa bile yaşatmayacaklarına ülkümüz kadar inanıyoruz.

HABERLER

Urayın Nisan Toplantısı

Urayımız Nisan toplantısına başladı. Şarbay Zihni ŞENER in hastalığı yüzünden üç gün sonraya bırakılan toplantı önümüzdeki Pazartesi gününden başlayarak devam edecektir.

— Köy Yolları —

Kıvançla görüyoruz ki İlçebaylığın hemen her gün her köyü yeni baştan yollarını onarmaya başlamış ve çok yerlerdeki bozuk köprüleri düzeltmiştir. Pek yakında Kapukayadaki büyük kayalıkların dinamitle atılarak Vezirköprü yolunun en çetin kısmının ortadan kaldırılacağını da sevinerek duymaktayız.

— Bir Arkadaş —

İlçemizde Avukatlık yapmak üzere gelen sayın arkadaşımız Muhtar GİRGİN e başarılar dileriz.

— Köylüye Yardım —

Halkevi Köycüler şubemizin delâleti ile sosyal yardım kolumuzun temin ettiği yardım tutarı yirmi bin kilo boğdayı bulacağı umulmaktadır. Her iki kolumuz bu önemli iş üzerinde ara vermeden uğraşmaktadırlar.

— Kolay Muhtar Seçimi —

Dergimizde anlatmağa çalıştığımız Kolay köyü Muhtar seçiminde kadınların reyini alınmaması yüzünden seçim bozularak geçen gün ilçebayın gözü önünde seçim yapılmıştır. (590) kişi oylarını vermiştir. Bunların yarısı kadındır. Öğrendiğimize göre Muhtar seçimi köyde bir Bayram gibi karşılanmış Bayanlar ve Baylar en temiz elbiselerini geyerek Sandık başına gelmiş ve oylarını kullanmışlardır. Bu arada hasta bir kadın araba ile intihap sandığının başına gelerek reyini vermiştir. Bundan başka ayrıca evinden çıkamayan yaşlı ihtiyarlar ve her ikisi de ak sakallı olan bir Eba ve oğul sandık başına geldikleri zaman alkışlanmışlardır.

I — Altın Yaprğa para ile yazı kabul edilmez.

II — Yurda faydalı, Devrimin yayılmasına yarayan yazılara sayfalarımız açıktır.

III — Bütün yazılar ve müracaatlar Bafra Halkevi kütüpane ve neşriyat komitesi Başkanlığına yazılır.

İŞEVİ : BAFRA HALKEVİ

Mes'ul ve yayın direktörü : Niyazi DOĞU

Basıldığı yer : Va'an Basımevi - BAFRA

8
495
1

Değeri
10 Kuruş
Yılığın [225] Kuruştur.

MAHMUT ÇAKIRIOĞLU'DAN
A. 11. 1

ALTIN YAPRAK

Türk Sporunu ..... ALTIN YAPRAK
Dergimiz Aylık Çıkıyor ..... **
Kızılırmak ..... F. Yekta ÇUBUKCUOĞLU
Bafra tarihi araştırmaları ..... Mahmut ÜSTÜNER
Gelin (şiiir) ..... Vehbi Cem AŞKUN
Mazi Sesleri (şiiir) ..... Sait GÜRPINAR
İlçemizin Değeri ..... Talât GORA
Türkiye Ormanları ve Koruma Yolları ..... M. YENER
Bengü Köyü (köy Tetkikleri) ..... **
Melek ..... F. Yekta ÇUBUKCUOĞLU

BAFRA HALKEVİ DERGİSİ

ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

SAYI: 12

YIL: 1